

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ирена Иванова Бокова, Нов български университет, 3.1. Социология, антропология и науки за културата (фолклористика),
върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност професор по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, обявен в Държавен вестник, бр. 38 от 8.05.2018 г.,
с кандидат доц. д-р Магдалена Борисова Елчинова

За участие в обявения конкурс са подадени документи от доц. д-р Магдалена Борисова Елчинова, която представя необходимите документи по процедурата на конкурса, и текстове, които доказват нейното научно развитие - 31 научни труда, публикувани на български, английски, турски и френски езици и съставителство на 6 научни сборника. Публикациите на кандидата съответстват на изискванията на Закона за развитието на академичния състав, Правилника за неговото приложение и вътрешния Правилник за развитието на академичния състав в НБУ.

I. Изследователска дейност и резултати

1. Монография „Невидимата общност. Православните българи в Истанбул“. Издание на НБУ, 2017 г.

Представената книга е класическо монографично изследване, посветено на актуална проблематика и със сериозни научни приноси. „Цариградските българи“ са относително малко позната общност, която придобива плътност благодарение на представеното изследване. Новото в случая е тяхното визуализиране чрез словесни текстове не само като затворена етнична и религиозна общност, но като „градска общност“, част от живата тъкан на мегаполис. Монографията предлага антропологичен прочит на конструирането на общността и нейното функциониране като запазва историчността на погледа на автора. Това е много важен контекст, който позволява да се разбере динамиката в развитието и функционирането на общността в контекста на града Истанбул (столица/мегаполис) и на държавните политики на Турция.

Динамичните отношения на съотнасяне с Турция (място за живеене) и с България (образи за идентификация), които авторката изследва задълбочено и детайлно, позволяват да се анализират и да се интерпретират специфичните проявления на „българското“ за православната общност на българите в Истанбул, да се разберат и

да се обяснят съотнасянията и/или неприемането, резервираността по отношения на определени образи на идентификация.

В монографията са представени задълбочено и се предлага анализ на базови антропологични понятия, свързани с миграцията и конструирането на етничното в контекст на мобилност – общност, вътрешна и външна миграция, граница. Теренът е представен много добре, както и протичането на самото изследване, което не винаги е част от антропологичен текст.

Важен принос на монографията е представянето на общност с културна специфика в динамика на съществуването ѝ без да се изпада в есенциалистка интерпретация, преодоляно е представянето и възприемането на общността като същност, като даденост, която не търпи промяна.

2. Оценка на приносите в други публикации на кандидата

Доц. Магдалена Елчинова е представила 30 статии и студии на български, английски, френски и турски езици в рецензирани и/или реферирани издания, както и 17 доклади от международни научни форуми.

Публикациите като проблематика биха могли да се представят в три направления. Едната част показват връзката с големия въпрос за миграциите и културните и социалните промени, които се осъществяват в рамките на адаптация и мобилност. Статиите засягат изследвания на т. нар. „български турци“, изселници от България след 1989 г., „американските македонци“ и други общности, които се конструират и реконструират в разнообразен контекст. Част от статиите проблематизират и анализират категорията „граница“ отново в динамика и показват различни жизнени стратегии и тяхното трансформиране от страна на „местни“ и „новодошли“ в разнообразен исторически контекст. И не на последно място са статиите, които изследват и концептуализират развитието на антропологията като социална наука в България, нейното институционализиране и развитие, както и включването ѝ в образователни програми в България.

3. Цитиране от други автори

Доц. д-р Магдалена Елчинова представя установени общо 282 цитирания (229 цитирания от други автори, предимно чужди автори). Има препратки и цитирания на нейни статии от автори с разнообразна научна ориентация. Това показва значимостта на нейните изследвания и широкият им отзвук.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски проекти

Доц. Магдалена Елчинова представя шест проекта за конкурса, в които тя е ръководител или участник. Тяхната проблематика отразява трайните ѝ интереси в антропологична перспектива. Част от проектите са свързани с изследване и анализиране на мобилността – миграциите и етничното в разнообразен и променящ се контекст. Тук трябва да отбележим „Мигранти и изселници от двете страни на българо-турската граница: наследство, идентичност, културни взаимодействия“, ФНИ (2009-2011), с ръководител доц. д-р В. Ганева-Райчева (ИЕФЕМ - БАН), „Теренно антропологическо изследване на цариградските българи“, ръководител на проекта, с участието на студенти по антропология, финансиран от ЦФСР при НБУ (2010-11), „Културно наследство и местно развитие по южната граница на България“, финансиран от ФНИ – МОН, ръководител на проекта (2012-13). Тези проекти, както и другите, са в основата на научните публикации на кандидата.

Интересът ѝ към антропологията като научна област и образователна сфера се вижда и в изследователски проекти като „Антропологията в България и Р Македония в пост-социалистическия период“, финансиран от ЦЕУ, Будапеща (Curriculum Development: Anthropology in Bulgaria and R Macedonia in the Post-Socialist Period (1995-2005), ръководител на проекта, подкрепен от Централноевропейския университет, програма HESP и др.

Ценно е, че в част от цитираните проекти са включени и студенти, което позволява осъществяване на обучение в теренно изследване в практиката.

Проектите показват ангажираността на изследователя към актуални теми, които се изследват в динамика – „новите заселници“ (англичани в България например), околната среда и взаимодействието на човека с нея, храната и храненето като нова матрица на интерпретация и др.

II. Учебна и преподавателска дейност

Доц. Магдалена Елчинова има солидна преподавателска практика и опит. Тя води основни курсове в бакалавърската и магистърската програми по антропология, антропологични курсове в други бакалавърски програми (психология, гражданска и корпоративна сигурност и др.). Проблематиката на курсовете включва основни теоретични въпроси, проблеми на миграцията, политическа антропология, родството.

Разработила е курсове и е преподавала в ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ПУ „Паисий Хилендарски“. Гост лектор е в университети в Италия, Турция, Чехия, Дания, САЩ и др. По нейна инициатива са сключени и се поддържат договори по програма „Еразъм“

(сега „Еразъм+“) като тя преподава активно на студенти от програмата и съдейства за разширяване на контактите между преподаватели и студенти. Оценката от студентите показва задоволство от работата ѝ като преподавател.

Доц. Магдалена Елчинова има разработени курсове за интердисциплинарни образователни програми (например по проект „Разширяване на уменията и квалификацията на докторанти, постдокторанти и млади учени в интердисциплинарни области (визуална антропология и публични комуникации) с цел създаване на устойчиви връзки между образованието, професионалното обучение и бизнеса, BG051PO001-3.3.06-0060, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“, МОН, 2015-17), които отговарят на профила на изследователските ѝ интереси.

Необходимо е да се отбележи участието на доц. д-р Елчинова в престижни академични и професионални мрежи като EASA, SIEF, ESSHC, където тя представя професионалния опит и достижения. Дълги години е сред организаторите на редовните конференции на ESSHC (European Social Science History Conference) като директор на мрежа „Култура“.

III. Административна работа и обществена дейност

Доц. Магдалена Елчинова има активно участие в административната и обществената дейност в университета и от името на университета. Тя е дългогодишен ръководител на департамент „Антропология“ (от 2003 г.), член на Академичния съвет, член на Факултетния съвет на Магистърски факултет и член на Комисията по етика в НБУ.

Като ръководител на департамент е в основата на създаване и утвърждаване на учебни програми по антропология на български и на английски език в образователните степени бакалавър и доктор, на магистърска програма по културна и социална антропология. Тя е един от водещите съставители, редактори и автори в издателски поредици на департамента като „Антропологични изследвания“, „Ловци на умове“, „Значими имена в антропологията. Лекции по антропология“ и др., които укрепват публичния образ на департамента и популяризират антропологията сред широка аудитория.

Има принос и в разработването на изследователски проекти, които са с водеща организация НБУ, и привличат изследователи от други институции за съвместни изследвания. Експертната ѝ дейност е разнообразна – рецензент на научни статии в

реферирани издания, на проекти в изследователски програми, анализира актуални събития в медии, консултира младежки и студентски проекти.

IV. Лични впечатления

Доц. Магдалена Елчинова е задълбочен и прецизен изследовател с отлична професионална подготовка, с интерес към нови явления и проучването им в контекст на промяна. Тя притежава умения да привлича студентите към теренна работа, да обучава и предава знанията и опита на изследовател.

Умее да привлича колеги към общи инициативи – изследвания, конференции, сборници с изследвания, което показва и възможностите ѝ за работа в екип.

V. Заключение

Въз основа на написаното гласувам „за“ и убедено препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за заемането на академичната длъжност професор в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата от доц. д-р Магдалена Борисова Елчинова.

Доц. д-р Ирена Бокова